

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

СЕКЦІЯ 21. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ОСОБИСТОСТІ ТА СОЦІУМУ В КРИЗОВИХ СИТУАЦІЯХ

<i>Цільмак Олена Миколаївна, Бакурідзе Ніна Григорівна</i> ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВІ УМІННЯ, ЯКІ ДЕТЕРМІНУЮТЬ ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ПСИХОЛОГА-КОНСУЛЬТАНТА	819
<i>Гурін Руслан Сергійович</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ТА ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ» МАГІСТРАНТАМ-ПСИХОЛОГАМ	821
<i>Джежик Ольга Володимирівна, Цільмак Олена Миколаївна</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	823
<i>Корнута Людмила Михайлівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМАНД НА ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ	826
<i>Рєпнова Тетяна Петрівна, Кнутова Маргарита Володимирівна</i> ЕМПАТІЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ТА ЇЇ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ	827
<i>Самара Ольга Євгенівна</i> ПСИХОЛОГІЧНА ГІГІЄНА: ВПЛИВ ЗМІ І ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ НА ПСИХІКУ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ	829
<i>Тат'янчиків Андрій Олександрович, Лісовенко Анна Федорівна</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ САМОСВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ЕПОХУ КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЇ	831
<i>Ташматов Вячеслав Абдуллайович, Папінян Вікторія Валентинівна</i> ПРОЯВ ГОРЮВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ЯК ЕМОЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ВТРАТИ	833
<i>Трет'якова Тетяна Миколаївна</i> ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ХОЛІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	835

СЕКЦІЯ 22. ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ, ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА УКРАЇНИ

<i>Кібік Ольга Миколаївна</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ АГЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА	837
<i>Слободянюк Ольга Василівна</i> ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: ВІЙНА ТА ВІДБУДОВА	838
<i>Корнілова Олеся Володимирівна</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД	841
<i>Котлубай Вячеслав Олексійович</i> УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	842
<i>Примаченко Іван Федорович</i> ЗМІНА ПРІОРИТЕТІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	845
<i>Редіна Євгенія Валентинівна</i> НАСЛІДКИ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ	847
<i>Ободовський Юрій Васильович</i> ЩОДО ПОНЯТЬ УМОВНОСТІ ТА БЕЗУМОВНОСТІ В ЕКОНОМІЧНОМУ ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА	849
<i>Калмикова Наталя Юріївна</i> <i>Кузнецова Людмила Валентинівна</i> НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ	851

СЕКЦІЯ 23. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА В ЕПОХУ СТІМКОГО РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

<i>Логінова Наталія Іванівна, Толокнов Анатолій Арнольдович</i> ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ДАНИХ У PYTHON	854
<i>Гура Володимир Ігорович</i> ВИКОРИСТАННЯ БЕЗДРОТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У «РОЗШИРЕНІЙ РЕАЛЬНОСТІ»	856
<i>Задерейко Олександр Владиславович</i> <i>Грезіна Олена Миколаївна</i> ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ СКЛАДНИХ СИСТЕМ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ	859

2. Податкове право країн : посібник / М. Г. Волощук, О. О. Петріченко, О. В. Білаш, Т. О. Карабін, М. В. Менджул. Ужгород : Видво Олександри Гаркуші, 2021. 144 с.

3. Коваль О. Універсальний базовий дохід: сутність, сподівання та ризики. *Національний інститут стратегічних досліджень*. 20 вересня 2023. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/universalnyy-bazovyy-dokhid-sutnist-spodivannya-ta-ryzyky>

Ключові слова: умова, умовність, безумовність, податок, дохід.

Keywords: condition, conditionality, unconditionality, tax, income.

Калмикова Наталя Юріївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри національної економіки*

Кузнецова Людмила Валентинівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри національної економіки*

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ

Інвестиції представляють собою стратегічне розміщення капіталу у різноманітні активи з метою досягнення прибутковості чи соціально-економічного впливу в довгостроковій перспективі. Вони є вирішальним елементом для економічного прогресу та соціального розвитку кожної держави. У контексті глобалізації та зростаючої конкуренції, нації змушені не лише приваблювати, але й оптимально використовувати інвестиційні ресурси для підвищення своєї конкурентоспроможності та покращення життєвого рівня громадян. Інвестиції є ключовими для розвитку промисловості, інновацій у технологіях та управлінні, створення національних інвестиційних ринків, а також стимулювання товарного сектору та сектору послуг. Вони також відіграють значущу роль у макроекономічній стабілізації та вирішенні соціальних викликів, що виникають у ході економічних трансформацій.

Інвестиційний потенціал можна визначити як сукупність інвестиційних ресурсів, які в поєднанні з можливостями, інструментами та умовами їх залучення та використання сприяють інвестиційній активності.

Україна, як країна з великими людськими ресурсами, включаючи високоосвічених та кваліфікованих фахівців у різних сферах, має всі передумови для створення міцної економіки. Її стратегічне географічне положення є ключовим фактором, який робить Україну привабливою для інвесторів, оскільки вона служить мостом між Європейським Союзом та Азією, а також має доступ до Чорного моря, що відкриває шляхи до глобальних морських ринків. Крім того, країна багата на природні ресурси, зокрема на корисні копалини та одні з найродючіших ґрунтів у світі – чорноземи, які можуть стати основою для розвитку сільського господарства та експорту.

Однак, існують значні виклики, які стримують інвестиційний потенціал країни. Політична нестабільність, війна, окупація частини території серйозно підривають інвестиційний клімат, створюючи невизначеність та ризики для інвесторів. Корупція залишається однією з найбільших перепон, яка підриває довіру до державних інституцій та збільшує вартість ведення бізнесу. Бюрократія та складність податкової системи ускладнюють процеси реєстрації бізнесу, отримання необхідних дозволів та ліцензій, а також ведення податкового обліку. Ці фактори відлякують потенційних інвесторів та ускладнюють розширення діяльності існуючих компаній.

Відсутність вирішення проблем на мікро- та макrorівнях може мати серйозні наслідки. На мікрорівні, це може призвести до зниження продуктивності, незадоволеності працівни-

ків, збільшення плинності кадрів та зниження якості життя окремих осіб. На макрорівні, невирішені проблеми можуть спричинити економічну нестабільність, соціальну напруженість, зростання нерівності та погіршення загального добробуту суспільства.

Щоб подолати ці виклики, Україні потрібно вжити ряд заходів. По-перше, необхідно забезпечити політичну стабільність, що є основою для будь-яких довгострокових інвестицій. По-друге, боротьба з корупцією має стати пріоритетом, включаючи реформування правоохоронної системи та судочинства, а також впровадження прозорих механізмів контролю за державними закупівлями та розподілом державних ресурсів. По-третє, спрощення податкової системи та зменшення бюрократичних бар'єрів допоможуть знизити адміністративний тягар на бізнес та сприятимуть залученню інвестицій. Врешті-решт, Україна має активно працювати над покращенням свого іміджу на міжнародній арені, демонструючи відкритість до бізнесу, готовність до співпраці та здатність до інновацій. Такі дії допоможуть країні повноцінно реалізувати свій інвестиційний потенціал та забезпечити сталий розвиток економіки.

Для підвищення інвестиційної привабливості Україні необхідно адаптувати передовий міжнародний досвід, який включає застосування різноманітних стимулів для інвесторів, таких як податкові пільги, амортизаційні заохочення, гарантії та державну підтримку інвестицій, а також розвиток інноваційної діяльності [1]. Враховуючи сучасні тенденції, можна виділити ключові напрями для оптимізації інвестиційного клімату:

1. Інвестиційна політика повинна формуватися у тісній співпраці з інвесторами та базуватися на чітких цілях, конкретних завданнях, ефективному управлінні, та враховувати національні інтереси, міжнародні зобов'язання, потреби ринку, конкурентоспроможність, інноваційність, соціальну справедливість та екологічну безпеку.

2. Україна повинна активно конкурувати за прямі іноземні інвестиції, оскільки вони є критичним фактором економічного зростання, модернізації, інтеграції та безпеки.

3. Необхідно зменшити витрати на транзакції та поліпшити умови для інвесторів, щоб зробити Україну більш привабливою для нових інвестицій.

4. Важливо не лише боротися з фактичною корупцією, але й покращити сприйняття корупції, збільшити прозорість, верховенство права та діджиталізацію, щоб мінімізувати корупційні ризики.

5. Україні потрібно зміцнити здатність уряду планувати та управляти великими інвестиціями, оцінювати проекти, здійснювати закупівлі, співпрацювати з приватним сектором, надавати концесії, та переглядати законодавство відповідно до стандартів ЄС та СОТ.

6. Прискорення реформ для забезпечення повної відповідності до Acquis ЄС має бути пріоритетом, що сприятиме інтеграції України до Європейського Союзу та підвищенню її конкурентоспроможності.

7. Активне просування українських товарів на світових ринках за допомогою економічної дипломатії є ключовим для підвищення відомості та конкурентоспроможності національної продукції.

8. Заснування Банку розвитку як інституції, призначеної для фінансування стратегічних державних інвестиційних проектів, включаючи залучення коштів від міжнародних фінансових установ, є кроком, спрямованим на оптимізацію використання інвестиційних ресурсів. Ця ініціатива передбачає створення механізмів для підвищення ефективності та результативності інвестицій у ключові сектори економіки, такі як інфраструктура, соціальна сфера, а також інші галузі, що мають вирішальне значення для економічного та соціального розвитку України. Зокрема, Банк розвитку може виступати як каталізатор для приватних інвестицій, надаючи фінансові інструменти, такі як кредити, гарантії, та інвестиційні стимули, що сприятимуть реалізації великомасштабних проектів, здатних забезпечити довгостроковий позитивний вплив на економіку країни [2–4].

Реалізуючи визначені напрями, Україна має можливість створити умови для стабільного та прозорого інвестиційного середовища, яке буде сприяти сталому економічному розвитку.

Це, у свою чергу, дозволить підвищити якість життя населення, зокрема через створення нових робочих місць, підвищення рівня доходів та поліпшення соціальних стандартів. Зміцнення позицій України на міжнародній арені допоможе країні залучити більше іноземних інвестицій, розширити експортні можливості та встановити нові партнерські відносини.

Впровадження цих заходів вимагатиме координованих зусиль уряду, який повинен забезпечити правову та економічну стабільність, бізнесу, який має бути готовим до інновацій та адаптації до змінюваних умов ринку, та громадянського суспільства, яке повинно активно брати участь у процесах прийняття рішень та контролю за їх виконанням.

Список використаних джерел

1. Малахова Ю. А., Хобта О. А., Гончар Т. М. Зарубіжний досвід стимулювання інвестиційної активності підприємств. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8655>
2. Нова Україна: стимулювання інвестицій у свободу, мир та процвітання. Аналітичний звіт International Development Group LLC (IDG). 2023. URL: https://www.usaid.gov/sites/default/files/202304/EDGE%20UIPA%20Report%20online%20-%20Ukrainian%20%2811%20Apr%202023%29_AC.pdf
3. Щодо напрямів удосконалення політики запровадження національних проєктів в Україні : аналіт. записка. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1170/>
4. Щодо стану інвестиційних процесів в економіці України та шляхів їх активізації. URL: https://lb.ua/blog/bogdan_danylysyn/503439_shchodo_stanu_investitsiynih_protseviv.html

Ключові слова: інвестиції, інвестиційний потенціал, ризики, корупція, бізнес.

Keywords: investments, investment potential, risks, corruption, business.